

Rola nauczyciela w rozwijaniu aktywności twórczej dziecka.

*“Najważniejszą rzeczą jest to,
Aby nauka była dla dziecka radością
I wyzwoleniem własnej twórczości”*

R.Gloton, C. Clero

AUTOR: MGR ANNA DOMAGAŁA

Polanów, 28.03.2017r.

Rola nauczyciela.

Rola nauczyciela nie ogranicza się do suchego przekazywania wiadomości i umiejętności. Wychowanie i nauczanie jeśli ma być skuteczne opierać się musi na znajomości potrzeb psychicznych dziecka.

Każdy nauczyciel powinien:

- Wprowadzić uczniów w świat wiedzy naukowej.
- Wdrażać do samodzielności.
- Przygotować do aktywnego udziału w życiu społecznym.
- Rozbudzać i rozwijać zainteresowania.
- Wspierać, wspomagać.
- Integrować.
- Kształcić cechy osobowości dziecka.
- Być nastawiony na współtworzenie.
- Spełniać równowagę wiedzy tym, czego wymaga, a tym co realizuje.
- Być osobą kompetentną.

Cechy nauczyciela:

- Samopoznanie.
- Empatia.
- Życzliwość.
- Odwaga.
- Konkretność.
- Autentyczność.

Nauczyciel odgrywa wielką rolę w rozwoju dzieci, nie jest to łatwe wymaga bowiem wiele uwagi, cierpliwości, a także posiadania przez samego nauczyciela cech człowieka emocjonalnie inteligentnego. W tym zawodzie czynnik osobowy odgrywa dużą rolę.

Nauczyciel powinien być świadomy celu prowadzonych zajęć. Musi zdawać sobie sprawę z tego, że głównym celem edukacji nie jest tylko nauczanie ale kształcenie postaw poprzez czynności, umiejętności związane z aktywnością twórczą.

Nauczyciel w swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, co dzień staje wobec konieczności oceniania zjawisk faktów, informacji.

Podstawowym zadaniem nauczyciela jest przygotowanie dorastających pokoleń do pracy życia w społeczeństwie. Nauczyciel występuje jako osoba kierująca i organizująca proces wychowania i nauczania w szkole jako opiekun dzieci i młodzieży, jako działacz społeczny w środowisku lokalnym, w jego organizacjach i instytucjach.

Zawód nauczyciela stawia wysokie wymagania - nauczyciel znajduje się pod ustawiczną kontrolą, każde jego potknięcie jest natychmiast dostrzegane i komentowane. Musi, więc być szczególnie ostrożny, zwłaszcza, że sędziami i to surowymi - są uczniowie, których wychowuje. Łatwo można stracić ich szacunek i zaufanie, ale bardzo trudno je odzyskać. A przecież rezultaty pracy wychowawczej zależą przede wszystkim od stosunku uczniów do nauczyciela, od jego autorytetu. Autorytet nie może być narzucony czy sztucznie wykreowany, ale powinien być uznany, wybrany i zaakceptowany przez młodzież ze względu na wiedzę, kompetencje, a przede wszystkim ze względu na cechy moralne nauczyciela.

Nauczyciel powinien zajmować postawę wybitnie humanistyczną, tj. postępować zgodnie z zasadami demokracji, równości, sprawiedliwości, uczciwości i solidarności międzyludzkiej.

Kreatywność nauczyciela.

W naszej kulturze kreatywność postrzegana jest jako pozytywna i zalecana cecha, sprzyjająca zdolności do tworzenia nowych i wartościowych wytworów związanych z procesami motywacyjnymi i cechami osobowościowymi. Kreatywność stanowi niezbędną element w pracy nauczyciela. Twórczość osobista oraz własny wkład nauczyciela są kluczem do "zarażania" twórczością innych.

Pomysłowość nauczyciela ma olbrzymie znaczenie, wyzwala w dzieciach radość tworzenia. Prowadzący zajęcia jest odpowiedzialny za właściwą atmosferę, dostarcza bodźców pobudzających pracę umysłu, wyobraźnię, spostrzegawczość, myślenie i świadomość. Nadrzędnym celem nauczyciela powinno być rozwijanie, rozbudzanie ich zainteresowań a także kształtowanie i rozwijanie uczucia estetyki.

Nauczyciel jest ważną stroną procesu rozwojowego ucznia spełnia wielorakie funkcje: uczy, wychowuje, przyczynia się do rozwoju kultury ogólnej i rozwoju dyspozycji twórczych.

Nauczyciel twórczy wiele poświęca czasu na uczenie się nowych rzeczy. Bezustannie poszukuje, bada, eksperymentuje, sprawdza różne sposoby rozwiązań. Tak więc jest to osoba pomysłowa zaangażowana w to, co robi, odpowiedzialna, oryginalna, wytrwała w dążeniu do wytyczonego celu charakteryzująca się elastycznością w myśleniu. Nauczyciel powinien pozwolić na rzeczywistą odrębność uczniów, nie stanowić dla nich zagrożenia, być wrażliwym na oryginalność ich wypowiedzi.

Twórcza praca daje poczucie własnej wartości, zaspakaja potrzebę uznania i sukcesu. Pozwala na rozwijanie u swoich wychowanków twórczej aktywności.

Dzięki twórczej działalności nauczyciel, edukacja stanie się odsłanianiem wielkiego ludzkiego potencjału, który jest ukryty w każdym człowieku. Nauka dzieci stanie się wówczas radością uczenia się dla siebie, a nie dla świata.

Wskaźnikami potencjału twórczego jest:

- **Płynność.**
- **Giętkość.**
- **Oryginalność.**
- **Wrażliwość na problemy**

Rozbudzanie aktywności wychowanków oraz rozwój ich zainteresowań.

Do Placówki w której pracuję trafiają najczęściej dzieci i młodzież z dużymi opóźnieniami, zaległościami i różnego rodzaju deficytami. Jednym z najczęściej występujących objawów jest negatywizm szkolny, towarzyszące temu dość niskie możliwości intelektualne moich podopiecznych.

W początkowym okresie funkcjonowania w Ośrodku zachowanie młodzieży jest zmienne są nieufne, mają brak wiary we własne możliwości, niepewność, lękliwość, przewrażliwienie oraz występują problemy adaptacyjne, zmiany nastroju, postawa arogancka, agresywna wobec innych wychowanków niepodporządkowanie się normom i regulaminowi kwestionowanie poleceń dorosłych.

Wychodząc na przeciw potrzebom rozwojowym wychowanków utworzyłam kółko teatralne oraz angażowałam wychowanków do udziału w zajęciach plastycznych co stanowi ważny element mojej pracy dydaktyczno-wychowawczej, ponieważ zajęcia stwarzają możliwość uczestnictwa w życiu społecznym, dostarczają nowych doświadczeń i wyzwalają ich aktywność.

Teatralizacja angażuje ucznia poznawczo, emocjonalnie i ruchowo, pozwalając na zdobywanie wiedzy o sobie, stawianie pytań poszukiwanie odpowiedzi oraz konstruowanie wiedzy o świecie o kontekście interakcji

społecznych. Wprowadzanie do zajęć edukacyjnych elementów teatralizacyjnych w niezwykle sposób wzbogaciło każdego ucznia jego wyobraźnię, aktywność, kreatywność, otwartość i wiedzę. Kreacja teatralna aktora-amatora jest nową jakością doświadczenia siebie. Poprzez naśladowanie wypowiedzi granych przez młodzież postaci i werbalizowanie własnych przeżyć przyswajają nowe słownictwo, kształcą umysł, pamięć, myślenie, spostrzeganie oraz wyrażają swój emocjonalny stosunek do innych. Poszerzają płaszczyznę wzajemnych kontaktów, uczą się współpracy z rówieśnikami, koleżeńskości. Także uczą się cierpliwości, wytrwałości oraz wygrywania i przegrywania. Młodzież biorąc udział w zajęciach przezwycięża własne lęki, stres przed wystąpieniem publicznym.

Zajęcia artystyczne rozwijają intelekt co pozwala lepiej zrozumieć zjawiska otaczającego świata, kształcą osobowość ucznia, zaspakajają potrzeby twórczej aktywności, dostarczają przeżyć emocjonalnych i estetycznych.

Prowadząc zajęcia odpowiednio dobieram metody i formy organizacji zajęć dostosowałam do możliwości każdego dziecka. Starłam się stworzyć pogodną atmosferę spokoju i zaufania, która sprzyjała ekspresji, pobudzała inwencję i twórczą pomysłowość.

Udział w przedstawieniach i apelach pozwala wychowankom wyrobić w sobie wiele pozytywnych postaw, umożliwia pielęgnowanie zainteresowań i rozwija uzdolnienia a także uświadamia dotąd nie odkryte predyspozycje.

Młodzież biorąc udział w kółku artystycznym wykazała się doskonałymi uzdolnieniami, zaangażowaniem w uświetnianie i pielęgnowanie ważnych tradycji religijnych i narodowych. Bardzo znaczące były występy podczas obchodów DNIA NIEPODLEGŁOŚCI, KONSTYTUCJI 3 MAJA w naszym Ośrodku, a także młodzież ze swoimi występami zagościła w Gimnazjum w Polanowie, Gimnazjum w Koszalinie i w Polanowskim Ośrodku Kultury i Sportu. Młodzież godnie reprezentowała Ośrodek w środowisku lokalnym co przyczyniło się do promocji naszych wychowanków.

Także ważnym elementem było wdrażanie podopiecznych do pielęgnowania ważnych wydarzeń w życiu grupy andrzejki, mikołajki, wigilie wewnątrzgrupowe, wieczorki urodzinowe, przyjęcie z okazji sakramentu bierzmowania. Wydarzenia te wpływały integrująco na grupę, nawiązały się

pozytywne relacje rówieśnicze, poczucie bezpieczeństwa, zaspokojenie potrzeb co stwarzało namiastkę domu rodzinnego.

W swojej pracy z młodzieżą aby bardziej pobudzić ich aktywność twórczą prowadzę zajęcia plastyczne używając techniki mieszanej. Prace wykonywane na zajęciach są doskonałym sposobem na rozładowanie napięcia psychicznego i mięśniowego, rozluźnienie i wyciszenie. Dzięki tej formie pracy podnoszona jest ich samoocena, umiejętność pracy w zespole, komunikacja, samodzielność, otwartość. Młodzież wykonuje wyjątkowe prace, które zaskakują przy tym swoją pomysłowością i inwencją twórczą. Młodzież wykonuje prace o różnej tematyce związane z odbywającymi się wydarzeniami. W ostatnim czasie wychowankowie wykonali prace związane świętami Bożonarodzeniowymi bombki, choinki, domki z piernika, które można było obejrzeć i kupić na kiermaszu w naszym Ośrodku. Także nawiązałam współpracę z Polanowskim Ośrodkiem Kultury i Sportu, która dotyczyła kółka plastycznego. W ramach tej współpracy młodzież poznała ciekawe techniki plastyczne, rozbudziła w sobie inwencję twórczą, a także poznała miejscowych artystów i ich prace w Galerii pod Kasztanem. Młodzież reprezentowała Ośrodek poprzez branie udziału w konkursach bożonarodzeniowych i wielkanocnych na najciekawszy stroik.

Wzbogaciłam swój warsztat pracy o nowe przeżycia i doświadczenia a stosowane w pracy małe formy sceniczne i twórcze stały się bogatym źródłem satysfakcji. Najlepszą formą skuteczności zajęć jest fakt, że uczniowie twórczo brali udział w zajęciach koła teatralnego, plastycznego występowali przed publicznością, aktywnie rozwijali swoje naturalne talenty.

Dzięki tym spotkaniom dzieci pożytecznie spędzały swój wolny czas ucząc się i bawiąc. Publiczne wystąpienia sprawiły, że nabyły poczucia własnej wartości, przezwyciężyły nieśmiałość, pozbyły się kompleksów i zahamowań, a ich występy na forum promowały szkołę w środowisku lokalnym.

Efektom prowadzonych zajęć jest widoczna przemiana młodzieży z postawy agresywnej, wrogiej w przyjazną nastawioną na współpracę.

BIBLIOGRAFIA:

- 1.ROMANA MILLER ,PROCES WYCHOWANIA I JEGO WYNIKI 1991r.
- 2.GLOTONR,CLERO C., TWÓRCZA AKTYWNOŚĆ DZIECKA ,WARSZAWA 1985r.
- 3.POPEK S. ,AKTYWNOŚĆ TWÓRCZA DZIECI I MŁODZIEZY,WARSZAWA1988r.
- 4.JADWIGA STASICA ,ROZWIJANIE FANTAZJI, ZAINTERESOWAŃ I ZDOLNOŚCI UCZNIÓW.WYDANIE I KRAKÓW 2001r.
- 5.STANISŁAW GÓRSKI, TAJEMNICA WZAJEMNEGO ZROZUMIENIA 1982r.